

Antropologia social

Codi: 101136
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500262 Sociologia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Laia Narciso Pedro

Correu electrònic: laia.narciso@uab.cat

Equip docent

Anna Molas Closas

Alice Marie Sophie van den Bogaert

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura Introducció a l'Antropologia Social i Cultural és una primera aproximació a l'estudi de la variabilitat sociocultural humana, des d'una perspectiva comparativa.

Al llarg del semestre es presenten i desenvolupen els conceptes bàsics i els temes clau de l'Antropologia Social i Cultural. Es tractaran els àmbits temàtics clàssics, s'introduiran les perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat i alguns dels desenvolupaments més recents de la disciplina. Mitjançant l'estudi de casos etnogràfics que permeten il·lustrar la diversitat cultural i posen de manifest els contrastos i similituds amb el propi context sociocultural, i amb el suport de materials de lectura i audiovisuals, els i les estudiants assoliran un coneixement bàsic sobre la metodologia antropològica i les seves tècniques etnogràfiques que podran integrar en la seva formació sociològica.

Objectius per al desenvolupament sostenible (ODS)

Davant dels reptes que les diferents societats afronten, l'any 2015 les Nacions Unides (ONU) van definir el 17 objectius per al desenvolupament sostenible (ODS), que es desglosen en 169 metes. Els ODS aborden qüestions que afecten diferents àmbits, des de l'eradicació de la pobresa fins a la preservació de la vida marina. Aquests són els objectius que s'han d'assolir de cara a l'any 2030, i que interpel·len a tota la societat.

Els ODS inclosos en aquesta assignatura són els següents:

ODS 1: Fi de la pobresa

ODS 5: Igualtat de gènere

ODS 10: Reducció de les desigualtats

ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles

ODS 12: Consum i producció responsables

ODS 16: Institucions sòlides de Pau i Justícia

Competències

- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
3. Distingir els fenòmens culturals subjacents a unes polítiques o a uns conflictes determinats.
4. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
5. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
6. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

Tema 1. Introducció:

- Diversitat cultural, alteritat, naturalització, etnocentrisme, relativisme.
- El mètode antropològic i les tècniques etnogràfiques

Tema 2. Classificacions sociopolítiques, construcció de l'alteritat i naturalització:

- Racisme
- Fonamentalisme cultural
- Exotisme, orientalisme
- Gènere

- Castes
- Altres classificacions: per edat, capacitats, orientació sexual, classe

Tema 3. Parentiu:

- Terminologia, filiació i aliança
- Diversitat dels models de matrimoni: poliginia, poliandria, sororat, levirat, matrimonis del mateix sexe
- Nous models de família a Occident

Tema 4. Economia:

- Estratègies d'adaptació: caça-recol·lecció, horticultura, agricultura, ramaderia
- Modes de producció
- Distribució i intercanvi: mercat, redistribució i reciprocitat
- Altres sistemes econòmics

Tema 5. Política:

- Estructures polítiques
- Autoritat i poder
- Desigualtats
- Resistències i agència

Tema 6. Religiositat:

- Ritual i rites de pas
- Composició dels fenòmens religiosos
- Ontologies
- Modes de comunicació amb l'intangibles: possessió i xamanisme
- Sincretisme

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport TIC	30	1,2	1
Discussió de textos escrits i audiovisuals	25	1	
Tipus: Supervisades			
Exercicis i discussions a classe. Treball grupal.	35	1,4	
Tipus: Autònomes			

Partint de la idea que en el procés d'ensenyament-aprenentatge el protagonisme el té l'alumnat, aquesta assignatura espera el seu rol actiu i la participació. La metodologia inclou:

- Classes magistrals amb suport TIC.
- Lectura i discussió de capítols de llibre o articles científics a cada tema (especificats al campus virtual).
- Visionat i discussió d'audiovisuals a l'aula (reportatges etnogràfics, ficció...)(especificats al campus virtual).
- Exercicis de classe realitzats en petit grup. Discussió i presentació de comentaris, qüestions i conclusions.
- Projecte grupal. L'alumnat treballarà en grups cooperatius, aprofundint en un repte actual en relació al temari treballat a l'aula. Es realitzarà la presentació oral a classe del mateix (grups i calendari de presentacions al campus virtual).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig analític	25%	0	0	2, 3, 5
Examen escrit	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
Treball grupal de síntesi de lectures	25%	0	0	1, 3, 4, 5

Avaluació contínua:

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de manera processual a través de diverses proves:

- Treball grupal de síntesi a partir de diverses lectures: 25%
- Assaig analític a partir de la lectura d'una monografia: 25%
- Examen escrit sobre el contingut de la matèria explicada a l'aula: 50%

La nota final serà la mitjana de la nota obtinguda en tots els apartats anteriorment detallats.

Qui no arribi a una nota de 5 es considerarà suspès i podrà optar a la recuperació en el cas d'haver estat prèviament avaluat en activitats que equivalgui a un mínim de dues terceres parts (60%) de la qualificació total de l'assignatura. La recuperació consistirà en una prova de síntesi final.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat un mínim de 60% de les activitats d'avaluació.

El professorat té el dret d'exigir haver obtingut una nota mínima (que en cap cas excedirà 3,5/10) per poder presentar-se a la reavaluació.

Avaluació única:

- L'alumnat es fa responsable de realitzar tots els tràmits necessaris per poder acollir-se a aquesta opció dins dels terminis establerts per la UAB.

- S'entregaran les tres proves el mateix dia, quan ho especifiqui el professorat.

- Les tres proves seràn: Examen (50%), treball individual de síntesi (25%) i assaig analític individual (25%).

- En cap cas el nivell d'exigència serà inferior a l'avaluació contínua.

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Bibliografia

AGUIRRE, A. (ed.) (1982) Conceptos clave de la antropología cultural. Barcelona: Daimón.

AUGÉ M. - COLLEYN J.P. (2005) Qué es la antropología. Barcelona: Paidós.

AZCONA, J. (1987) Para comprender la antropología (vol. 1: "La historia", vol. 2: "La cultura"), Estella, Verbo Divino.

BARRET, S. R. (1997) Anthropology: A student's guide to Theory and Method. Toronto: University of Toronto Press.

BEALS, R. - HOIJER, H. (1978) Introducción a la antropología. Madrid: Aguilar.

BEATTIE, J. (1972) Otras culturas. México: F.C.E.

BOCK, Ph. (1977) Introducción a la moderna antropología cultural. México: F.C.E. BOHANNAN, P. (1996) Para raros, nosotros: introducción a la antropología cultural. Madrid: Ediciones Akal.

BOHANNAN, P. - GLAZER, M. (eds.) (1992) Antropología: lecturas. Madrid: McGraw-Hill. BOIVIN, M. - ROSATO, A. - ARRIBAS, V. (1998) Constructores de Otriedad. Una introducción a la Antropología Social y Cultural. Buenos Aires: Eudeba.

BONTE, P. i IZARD, M. (2008 [1991]) Etnología y Antropología. Madrid: Akal.

EMBER, C. (2003) Introducción a la Antropología. Madrid: McGraw-Hill.

EMBER, C. R.- EMBER, M. (2004) Antropología cultural. Madrid: Prentice Hall.

ESPINA BARRIO, A. B. (1992) Manual de Antropología cultural. Salamanca: Amarú ediciones.

FRIGOLÉ, J. (et al.) (1995) Antropología Social. Barcelona: Edicions Proa.

HARRIS, M. (2004) Introducción a la Antropología General. Madrid: Alianza Editorial. HARRIS, M. (2009 [1983]) Antropología cultural. Madrid: Alianza Editorial.

HENDRY, J. (1999) An Introduction to Social Anthropology. Other People's Worlds. Macmillan Press: London.

HERSKOVITS, M. J. (1964) El hombre y sus obras. México: F.C.E.

KAPLAN, D. - MANNERS, R.A. (1979) Introducción crítica a la teoría antropológica. México: Nueva Imagen.

KOTTAK, C. Ph. (2002) Antropología cultural. Espejo para la humanidad. Madrid: McGraw-Hill.

KOTTAK, Conrad Phillip (2006) Antropología cultural. Madrid: McGraw-Hill.

LINTON, R. (1972) Estudio del hombre. México: F.C.E., Breviarios.

LISÓN C. (ed.) (2007) Introducción a la Antropología Social y Cultural. Teoría, método y práctica. Madrid: Akal.

LLOBERA, J. R. (1975) La antropología como ciencia. Barcelona: Anagrama.

LLOBERA, J. R. (1999) Manual d'antropologia social: estructura i evolució de les societats humanes. Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic, Barcelona.

LUQUE BAENA, E. (1985) Del conocimiento antropológico. Madrid: Siglo XXI editores. MALLART, Lluís (2009) Sóc fill dels evuzok, Barcelona, La Campana.

ROSSI, I. - O'HIGGINS, E. (1981) Teorías de la cultura y métodos antropológicos. Barcelona: Anagrama. Diccionaris

Programari

No es requereix programari específic.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt